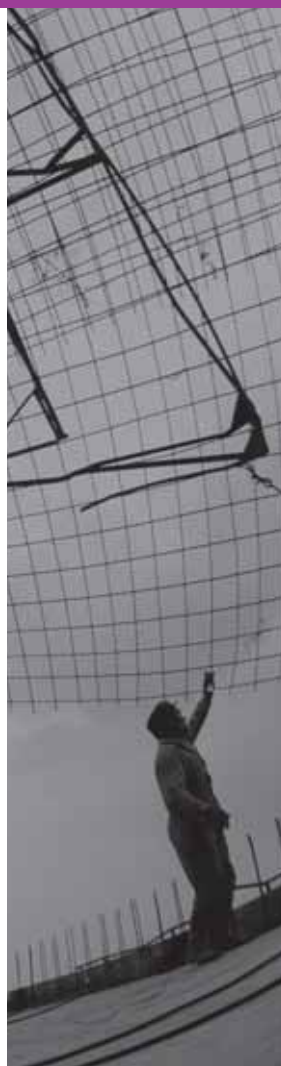

Raportul anual 2009

Rezumat

Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă

Principalele activități în anul 2009

Anul 2009 a fost pentru întregul continent european un an de criză economică, în care multe economii au încercat să iasă din recesiune și ratele șomajului au fost în creștere. În această perioadă dificilă, Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă („agenția”) a continuat să sublinieze importanța securității și sănătății pentru organizațiile de succes.

Privind retrospectiv, preocupările agenției în anul 2009 au inclus Sondajul european în rândul întreprinderilor pe tema riscurilor noi și emergente (ESENER), Campania „Locuri de muncă sănătoase” pe tema evaluării riscurilor, un sondaj de opinie paneuropean privind securitatea și sănătatea în muncă, un concurs de fotografii și Premiul pentru film în domeniul sănătății în muncă.

COLECTAREA ȘI ANALIZAREA INFORMAȚIILOR

Observatorul european al riscurilor

Anul 2009 a însemnat finalizarea activității de teren privind un important proiect al agenției, și anume [Sondajul european în rândul întreprinderilor pe tema riscurilor noi și emergente \(ESENER\)](#). Sondajul oferă informații în timp real provenite de la organizații de pe întreg continentul european, arătând modul în care acestea gestionează riscurile SSM (în special riscurile psihosociale precum stresul, violența și hărțuirea), factorii favorizanți și obstacolele în calea unei bune gestionări a SSM, aceste informații fiind esențiale pentru autoritățile de reglementare și întreprinderi. Este prima dată când se realizează un studiu la nivel european pe această temă în rândul întreprinderilor. Rezultatele preliminare au fost anunțate la reuniunea de închidere a campaniei agenției „Locuri de muncă sănătoase” pe tema evaluării riscurilor din noiembrie 2009, iar rezultatele complete vor fi prezentate în iunie 2010, la o reuniune organizată de președinția spaniolă a Consiliului UE.

În 2009, Observatorul european al riscurilor (OER) a inițiat *Proiectul de previziune*, care nu se limitează la examinarea riscurilor deja cunoscute. Având un orizont de timp de 10 ani, Proiectul de previziune va prezenta autorităților de reglementare posibile scenarii viitoare și va contribui, alături de acestea, la stabilirea de măsuri de reducere a noilor riscuri la locul de muncă. Primul *studiu de previziune*, care a început în 2009 prin publicarea unei cereri de oferte, analizează primele manifestări ale riscurilor noi și emergente la locurile de muncă „ecologice”.

Au fost publicate [„Previziunile experților privind riscurile chimice emergente în legătură cu sănătatea la locul de](#)

[muncă”](#) – ultimul dintre cele patru rapoarte majore ale OER referitoare la riscurile emergente, alături de rapoartele privind riscurile psihosociale, fizice și biologice: împreună, rapoartele urmăresc să stabilească nivelul cunoștințelor în aceste domenii esențiale ale securității și sănătății la locul de muncă. (SSM). Raportul privind riscurile chimice, care prezintă opinii ale unor experți din întreaga Europă, identifică preocupări privind anumite tipuri de substanțe și de expunere. Asemenea celorlalte rapoarte, acesta reprezintă punctul de plecare al unor viitoare studii și dezbateri.

A fost pregătit un studiu al literaturii de specialitate privind *„Mentenanța și SSM”*, pentru a veni în sprijinul Campaniei agenției „Locuri de muncă sănătoase” pentru 2010-2011, care va acorda atenție domeniului mentenanței. Studiul prezintă prima imagine cuprinzătoare a condițiilor de muncă pentru lucrătorii de mentenanță și identifică, în premieră, procentul ridicat al accidentelor de muncă din Europa care sunt legate de lucrările de mentenanță.

În cadrul proiectului în curs al Agenției intitulat *“SSM în cifre”*, care urmărește să pună la dispoziție o bază de cunoștințe pentru prevenirea accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale în Europa, a fost publicat raportul [„SSM în cifre: stresul la locul de muncă - realități și cifre”](#), care reunește statistici și rezultate ale cercetărilor de pe întreg teritoriul Europei.

O trecere în revistă a literaturii de specialitate a fost inițiată, de asemenea, în cadrul proiectului *Femeile la locul de muncă*, care analizează implicațiile în ceea ce privește SSM ale numărului tot mai mare de femei din forța de muncă europeană.

A avut loc prima reuniune a organizațiilor participante la proiectul *NEW OSH ERA*, care încurajează coordonarea cercetărilor europene în domeniul SSM, subiectul acesteia fiind stresul asociat muncii.

Un studiu din 2009 al literaturii de specialitate privind [„Interfața om-mașină ca risc emergent”](#), care reprezintă o urmare a raportului OER privind riscurile fizice emergente, subliniază importanța proiectării ergonomice.

Un alt studiu din literatura de specialitate privind [„Securitatea și sănătatea în muncă a lucrătorilor din sectorul curățeniei”](#) examinează riscurile la care sunt expuși aceștia, fiind primul studiu de acest tip realizat la nivel comunitar. Agenția a organizat un seminar la care au participat părți interesate și cercetători, pentru discutarea constatărilor studiului și identificarea eventualelor măsuri de îmbunătățire a securității și sănătății acestei categorii profesionale de multe ori ignorate.

Noul raport intitulat „[Studiu explorator privind limitele de expunere profesională \(LEP\) pentru substanțe cancerigene, mutagene și toxice pentru reproducere \(CMR\) la nivelul statelor membre UE](#)” prezintă o imagine generală a sistemelor utilizate în diferitele state membre pentru stabilirea limitelor de expunere la substanțe periculoase la locul de muncă.

Raportul intitulat „[Planificarea strategică a inspectoratelor muncii privind securitatea și sănătatea în muncă](#)” analizează aspectele de securitate și sănătate în muncă pe care inspectoratele de muncă le consideră prioritare din punctul de vedere al cercetării și sensibilizării. Inspectoratele de muncă au un rol important în promovarea securității și sănătății în muncă și își îndreaptă atenția tot mai frecvent asupra anticipării, definirii și prevenirii riscurilor emergente.

Informații privind mediul de muncă

Studierea de către Unitatea de informare privind mediul de muncă a stimulentele economice se datorează necesității de a furniza informații de calitate pentru organizații în acest domeniu. Mai multe guverne și societăți de asigurare intenționează să introducă scheme de stimulare mai eficiente, dar nu dispun de informații privind modul în care acest lucru se poate realiza și modelele care s-au dovedit eficiente. Constatările raportului au fost utilizate în cadrul a două ateliere de lucru referitoare la acest aspect la care au participat specialiști din domeniu.

Proiectul „[Promovarea sănătății la locul de muncă](#)” (PSM), care analizează inițiativele prin care angajatorii își încurajează lucrătorii să adopte moduri de viață sănătoase, a prezentat studii privind efectul „[Promovării sănătății în sectorul transporturilor](#)” și „[Promovării sănătății psihice în sectorul medical](#)”, precum și colecții de studii de caz privind promovarea sănătății psihice și PSM în rândul lucrătorilor tineri.

În 2009, au fost prezentate două rapoarte privind integrarea SSM în procesul educativ. Primul dintre acestea, numit „[SSM în programa școlară – cerințe și activități în statele membre](#)”, reprezintă prima analiză cuprinzătoare a metodelor prin care statele membre UE introduc SSM și educația riscului în programele școlare naționale. Al doilea program, intitulat „[Prevenirea riscurilor pentru tinerii lucrători: politică, programe și practici la locul de muncă](#)”, prezintă exemple de bune practici în ceea ce privește prevenirea riscurilor cu care se confruntă tinerii lucrători.

Unul dintre efectele Campaniei „Locuri de muncă sănătoase” pe tema evaluării riscurilor va fi crearea unui „[instrument online gratuit de evaluare interactivă a riscurilor](#)” (OiRA) pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici, aflat în prezent în stadiu de dezvoltare. În plus, pe situl internet este disponibilă o bază de date cuprinzătoare, care conține liste de verificare, manuale și alte instrumente de evaluare a riscurilor de pe întreg teritoriul Europei.

Raportul „[Prevenirea riscurilor în practică: bune practici privind evaluarea riscurilor](#)” a colectat exemplele de evaluare eficiente a riscurilor care au fost recunoscute în cadrul Premiilor pentru bune practici organizate în Campania „Locuri de muncă sănătoase” 2008-2009.

Raportul „[Evaluarea, eliminarea și reducerea substanțială a riscurilor profesionale](#)” prezintă exemple de la diverse locuri de muncă care demonstrează modul în care o procedură de

evaluare a riscurilor a dus la identificarea, eliminarea sau reducerea substanțială a unui risc.

În același timp, raportul „[Diversitatea forței de muncă și evaluarea riscurilor: asigurarea includerii tuturor persoanelor](#)” subliniază necesitatea luării în considerare a diversității forței de muncă în procedura de evaluare și gestionare a riscurilor.

A fost finalizată o serie de studii de caz referitoare la prevenirea afecțiunilor musculo-scheletice în [agricultură](#).

În 2009 a fost demarat un proiect de identificare a bunelor practici în procesul de gestionare a riscurilor SSM din domeniul transportului rutier.

Agenția și-a continuat activitatea de optimizare a accesului la secțiunea care tratează [legislația SSM în Europa](#) de pe situl său internet.

În 2009, au fost pregătite o multitudine de diferite materiale pentru următoarea [Campanie „Locuri de muncă sănătoase” pe tema siguranței lucrărilor de mentenanță](#), inclusiv un ghid al campaniei, fișe informative, prezentări, afișe și pliante, studii de caz privind bune practici și un film de desene animate în care apare popularul personaj animat Napo.

COMUNICARE, CAMPANII ȘI PROMOVARE

2009 a fost al doilea și ultimul an al campaniei de succes a agenției „[Locuri de muncă sănătoase](#)” pe tema [evaluării riscurilor](#), care reprezintă cheia de boltă a gestionării securității și sănătății. Această campanie, în prezent cea mai mare de acest fel din lume, a cunoscut niveluri record de implicare în toate statele membre UE și dincolo de granițele comunitare. În UE au fost distribuite peste două milioane de materiale informative privind această campanie.

Activitățile din cadrul campaniei au inclus implicarea a 43 de organizații europene de renume ca [parteneri oficiali ai campaniei](#).

[Premiile pentru bune practici](#), acordate în cadrul campaniei, au oferit recunoaștere organizațiilor care au adus contribuții remarcabile la promovarea evaluării riscurilor la locul de muncă.

Agenția, împreună cu toate punctele focale, a organizat următoarele activități de campanie la nivel național în cadrul Pachetului european de sprijin în campanie (ECAP): 101 parteneriate naționale și reuniuni ale părților interesate, 14 evenimente media (conferințe de presă, mese rotunde pentru jurnaliști/experti), 3 emisiuni radio cu participarea ascultătorilor, 21 de comunicate de presă la nivel național și 20 de articole profesionale.

A fost realizată, de asemenea, o evaluare a eficienței activităților de campanie, a modelului de campanie pe doi ani și a mecanismului de sprijin în campanie ECAP. În ansamblu, Campania „Locuri de muncă sănătoase” 2008-2009 a fost una dintre cele mai reușite campanii, existând numeroase dovezi care indică creșterea gradului de sensibilizare cu privire la importanța evaluării riscurilor (și modalitățile de realizare a acesteia), precum și alte rezultate pozitive.

[Săptămâna Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă din octombrie 2009](#) a reprezentat elementul central al

evenimentelor de campanie, fiind marcată de un număr important de conferințe, seminarii și sesiuni de formare.

Campania s-a finalizat prin organizarea unui [Summit european privind evaluarea riscurilor și IMM-urile](#) – evenimentul a fost sprijinit de președinția suedeză a Consiliului UE, guvernul spaniol și guvernul regional basc. Autorități de reglementare din UE, parteneri sociali și experți de renume din domeniul securității și sănătății s-au reunit pentru a dezbate aspectele semnalate în cadrul campaniei.

Pentru prima dată, festivitatea de închidere a inclus o [Zi a rețelelor](#), în care partenerii europeni ai agenției, în special punctele focale au avut posibilitatea de a se întâlni pentru a face schimb de idei și experiență.

Activitățile de conștientizare desfășurate de agenție în 2009 au inclus un [„Sondaj de opinie paneuropean privind securitatea și sănătatea în muncă”](#) care a urmărit identificarea opiniilor lucrătorilor europeni cu privire la condițiile de la propriul loc de muncă. Potrivit constatrilor sondajului, o parte importantă a cetățenilor europeni se tem că actuala criză economică ar putea să afecteze condițiile de sănătate și securitate în muncă, punând în pericol progresele pe care aceștia afirmă că le-au observat în ultimii cinci ani. Mai precis, 6 europeni din 10 se așteaptă ca recesiunea economică globală să deterioreze condițiile de muncă, în special în ceea ce privește sănătatea și securitatea.

Un [concurs european de fotografie](#) a primit peste 1 600 de fotografii de la 800 de participanți din întreaga UE. Fotografii lor li s-a cerut să interpreteze în manieră personală întrebarea „Care este imaginea pe care o aveți despre securitatea și sănătatea în muncă?”

Pentru prima dată, agenția a sprijinit, în 2009, [Premiul pentru film în domeniul sănătății în muncă](#) pentru cel mai bun documentar privind aspecte legate de locurile de muncă în cadrul Festivalului internațional de film documentar și de animație de la Leipzig. Premiul a fost acordat filmului intitulat „A blooming Business” (O afacere înfloritoare) al regizorului olandez Ton van Zantvoort, care prezintă condițiile de muncă periculoase din industria globalizată a florilor.

Activitățile de promovare au mai cuprins organizarea de vizite ale jurnaliștilor la câștigătorii premiilor pentru bune practici, pregătirea de filme ale agenției și organizarea mai multor evenimente SSM.

Monitorizarea mass-media în cursul anului a dezvăluit un interes considerabil pentru activitatea agenției, numărul relatărilor de presă înregistrate fiind de 2 260.

În 2009, au fost puse bazele unui nou parteneriat în domeniul comunicațiilor, care va presupune colaborarea agenției cu DG Întreprinderi și Industrie a Comisiei Europene și Enterprise Europe Network (Rețeaua întreprinderilor europene) aparținând acesteia, în scopul transmiterii de informații privind SSM (în special către IMM-uri).

Între evoluțiile din 2009 privind site-ul internet s-au numărat un nou blog al Agenției, un chestionar pentru utilizatori, un instrument de comparare a sitului agenției cu site-uri ale unor organizații similare și împlinirea celui de al treilea an al campaniei promoționale a agenției Google AdWords.

DEZVOLTAREA REȚELEI

Agenția și-a continuat activitatea de coordonare a propriei strategii cu cele ale altor organizații din domeniul SSM. De asemenea, Agenția a colectat date care îi permit să evalueze impactul activităților sale și continuă să își consolideze cooperarea cu parteneri internaționali (inclusiv, pentru prima dată, cu unele state participante la politica europeană de vecinătate).

PERSPECTIVE PENTRU 2010

Activitățile agenției în 2010 vor include punerea în aplicare a *Proiectului de previziune*. În prima fază vor fi analizați principalii factori socio-culturali, economici, politici, tehnici și de mediu ai schimbărilor în privința locurilor de muncă „ecologice”.

Studiile literaturii de specialitate și rapoartele vor viza nanotehnologiile, implicarea lucrătorilor, expunerea combinată la afecțiuni musculo-scheletice și riscuri psihosociale, violență și hărțuire, riscurile la adresa sănătății și securității cu care se confruntă lucrătorii independenți, precum și rapoartele în sprijinul campaniei „Siguranța lucrărilor de mentenanță”.

Sondajul ESENER va fi lansat oficial în mass-media ca urmare a implicării președinției spaniole a Consiliului UE în iunie 2010, după o prezentare în Parlamentul European în martie - un raport care conține rezultatele inițiale va fi publicat în iunie și va fi creat un instrument de „cartografiere” online care va contribui la analizarea datelor sondajului. Au fost comandate patru rapoarte, care vor face parte din această analiză secundară.

Agenția va desfășura proiecte pilot de validare a strategiei de difuzare pentru instrumentul său OiRA și va coopera cu parteneri pentru a crea instrumente aplicabile la nivel național și specifice sectoarelor.

Raportul privind stimulentele economice va prezenta o imagine actualizată a acestora (precum reducerea primelor de asigurare și a impozitelor) utilizate în Europa pentru a încuraja organizațiile să își amelioreze SSM.

Produsele dezvoltate în urma proiectului de promovare a sănătății la locul de muncă includ două fișe informative, rapoarte de studii de caz privind promovarea sănătății în muncă în rândul lucrătorilor tineri și promovarea sănătății psihice la locul de muncă.

Vor începe lucrările de definire a sferei campaniei 2012-2013, care va viza una dintre temele de mare interes ale strategiei comunitare – promovarea prevenirii riscurilor ca element central al abordării europene privind o mai bună securitate și sănătate în muncă.

Eforturile de promovare a Campaniei „Locuri de muncă sănătoase” pe tema siguranței lucrărilor de mentenanță 2010-2011 vor viza organizarea unei reuniuni a partenerilor din UE (care va prezenta campania potențialilor parteneri), lansarea oficială a campaniei la 28 aprilie și Săptămâna Europeană pentru Securitate și Sănătate din octombrie.

Va fi distribuită o cantitate importantă de materiale de campanie și se va organiza cea de a 10-a ediție a concursului de bune practici, în cadrul căruia vor fi premiate organizațiile care au găsit metode inovatoare de promovare a securității și sănătății în muncă.

În 2010, va avea loc o nouă ediție a Premiului pentru film în domeniul sănătății în muncă din cadrul Festivalului de film documentar și animație de la Leipzig.

În cele din urmă, în calitate sa de coordonator al rețelei șefilor de agenții în 2010, agenția va reprezenta toate agențiile de reglementare din UE, într-un moment în care viitorul lor al acestora în cadrul guvernării UE face obiectul dezbaterilor.